

0. Úvodem	5
1. Několik poznámek na úvod	6
1.1. Zaměření publikace	6
1.2. Jak pracovat s naší odbornou publikací.	6
1.3. Použitá a doporučená literatura	6
2. Autorský kolektiv	7
3. Poděkování	7
I. Pohled do historie tlumočení	8
1. Tlumočnický dávnověk	8
2. Tlumočení ve středověku a novověku	10
3. Vznik profesionálního konferenčního tlumočení	10
4. Nástup simultánního tlumočení	11
Použitá a doporučená literatura	15
II. Počátky teorie tlumočení	16
1. Základní vývojové etapy - chronologický přehled	16
1.1. Situace v 50. letech a na počátku 60. let	17
1.1.1. První praktické a didaktické publikace	17
1.1.2. První výzkumné práce a projekty	18
1.2. Empirické a teoretické práce v 60. a 70. letech	19
1.2.1. Nástup experimentální psychologie při výzkumu tlumočení	19
1.2.2. Badatelské aktivity ve východní a střední Evropě	19
1.3. Výzkum prováděný tlumočnický na akademické půdě v 70. a 80. letech	20
1.3.1. Výsostné postavení francouzské interpretativní teorie smyslu	21
1.3.2. Střední a východní Evropa	21
1.3.3. První interdisciplinární symposium o praktických a teoretických otázkách simultánního tlumočení – 1977	22
1.4. Nové tendence v teorii tlumočení - 80. léta	22
1.4.1. Interdisciplinární přístup postupně vítězí	23
1.4.2. Daniel Gile a jeho tlumočnický model úsilí	23
2. Současná situace v teorii tlumočení - přelom tisíciletí	23
Použitá a doporučená literatura	24
III. Vývoj a současné tendence v teorii tlumočení (střediska výzkumu - teorie - modely - autoři)	26
1. Situace v České a Slovenské republice	26
1. Počátky teorie tlumočení v Československu	26
2. Situace v 70. a 80. letech - hlavní směry výzkumu	28
2.1. Katedra překladatelství a tlumočnictví FF UK Praha	28
2.2. Odborné statě a publikace	28
2.1.1. Učební texty	29
2.2. Autoři mimo univerzitní půdu	29
2.3. Obor překladatelství a tlumočnictví na filologických katedrách FF UK Bratislava	30
2.3.1. Odborné statě a publikace	30
2.3.2. Učební texty	31
3. Cesty a osobnosti současné teorie tlumočení v Čechách a na Slovensku (2. polovina 80. let a 90. léta)	32

3.1. Ústav translologie FF UK Praha	32
3.1.1. Ivana Čeňková	33
3.1.2. Další autoři z ÚTRL	36
3.2. Profesionální tlumočnické organizace	36
3.3. Bratislava - obor tlumočnictví a překladatelství FI' UK	37
3.3.1. Taida Nováková	37
Použitá a doporučená literatura	40
2. Teorie tlumočení v německé jazykové oblasti	46
1. Počátky teorie tlumočení v německy mluvících zemích	46
1.1. Otto Kade	46
1.2. Lipská škola	46
1.3. Obecná teorie překladu K. Reissové a H. Vermeera	48
2. Cesty a osobnosti současné teorie tlumočení (2. polovina 80. let a 90. léta)	49
2.1. Heidemarie Salevská	50
2.2. Ingrid Kurzová	51
2.3. Franz Pöschhacker	52
2.4. Sylvia Kalina	53
2.5. Birgit Strolzová	53
2.6. Proces tlumočení z pohledu kognitivní psychologie	54
2.7. Heinz Matyssek	57
2.8. Hildegund Bühlerová	57
2.9. Autoři mimo univerzitní půdu	57
3. Práce věnované hodnocení kvality tlumočnickova výkonu	58
4. Didaktika tlumočení	59
Použitá a doporučená literatura	61
3. Středoevropský region	66
1. Andrzej Kopczyński	67
2. Tatiana Klonowiczová	68
3. Bistra Alexieva	68
Použitá a doporučená literatura	70
4. Místo a úloha ruských teorií tlumočení	74
1. Počátky teorie tlumočení v Sovětském svazu	74
2. Komunikativní hledisko v teorii překladu a tlumočení	74
2.1. V. N. Komissarov	74
2.2. A. D. Švejcer	75
3. Hlavní směry výzkumu tlumočení v publikacích ruských autorů	76
3.1. Teorie a didaktika konsekutivního tlumočení a její hlavní představitel: R. K. Min'jar-Beloručev	77
3.2. Teoretické otázky simultánního tlumočení	79
3.3. G. V. Černov - hlavní osobnost ve výzkumu simultánního tlumočení	79
3.3.1. Psycholinguvistický model ST a pravděpodobnostní prognózování	80
3.3.2. Metodika a didaktika tlumočení v pracích Černova	81
3.4. A. F. Širjajev a jeho přístup k simultánnímu tlumočení	82
3.4.1. Jednotka orientace v procesu simultánního tlumočení	82
3.4.2. Řečová komprese	82
3.4.3. Komplexní model simultánního tlumočení	83
3.5. Další sovětské badatelé a jejich přínos k teorii tlumočení	84
Použitá a doporučená literatura	85

5. Francouzské teorie tlumočení	89
1. Počátky teorie tlumočení ve Francii	89
1.1. Simultánní tlumočení v experimentech psychologů	89
1.2. Ecole Supérieure d'Interprètes et de Traducteurs (ESIT)	90
2. Interpretativní teorie tlumočení (teorie smyslu) D. Seleskovitchové	90
2.1. Danica Seleskovitchová	90
2.1.1. Vznik interpretativní teorie tlumočení	90
2.1.2. Konsekutivní tlumočení v popředí zájmu D. Seleskovitchové	92
2.1.3. ESIT jako Centrum translatických studií	93
2.2. Publikační a vědecká činnost učitelů tlumočení na ESIT	94
2.2.1. Znalost pracovních jazyků tlumočnicka	94
2.2.2. Christopher Thiéry	94
2.2.3. Karla Déjean Le Féalová	96
2.2.4. Marianne Ledererová	96
2.3. Společná vědecká a publikační činnost D. Seleskovitchové a M. Ledererové	98
3. Daniel Gile - francouzský badatel mezinárodního významu	99
3.1. Tlumočnický model úsilí (modèle d'efforts) Daniela Gila	99
3.2. Lingvistické aspekty tlumočení	100
3.2.1. Gravitační model jazykových znalostí	101
3.3. Didaktika tlumočení	101
3.4. Typy a metody výzkumu v tlumočení	102
Použitá a doporučená literatura	103
6. Autoři ze ženevské tlumočnické školy ETI	111
1. První praktické příručky pro tlumočnický a studenty tlumočení	111
1.1. Jean Herbert	111
1.2. Jean François Rozan	112
1.3. Gérard Ilg	113
2. Proměny ETI v 80. a 90. letech - hlavní směry a cíle	113
2.1. Barbara Moser-Mercerová	114
Použitá a doporučená literatura	117
7. Empirické a interdisciplinární studie v Itálii	121
1. Vysoká škola moderních jazyků pro tlumočnický a překladatelský v Terstu	121
2. Vysoká škola moderních jazyků pro tlumočnický a překladatelský ve Forlì a další tlumočnické instituty v Itálii	125
Použitá a doporučená literatura	126
8. Skandinávský pohled	128
1. Výuka konferenčního tlumočení	128
2. Počátky tlumočnického výzkumu	128
3. Mezinárodní tlumočnická konference: Finsko - Turku (1994)	128
4. Empirické tlumočnické práce	129
4.1. Výzkum v oblasti „Community interpreting“	129
4.2. Empirické a experimentální studie	129
4.3. Metodologie a didaktika	130
Použitá a doporučená literatura	131
9. Velká Británie a Severní Amerika v pracích o tlumočení	133
1. Teorie tlumočení v pracích psychologů a psycholingvistů	133
1.1. Počátky empirických výzkumů	133
1.1.1. Frieda Goldman-Eislerová	133

1.1.2. Henri C. Barik	134
1.1.3. David Gerver	135
1.2. Experimentální studie v publikacích současných kognitivních psychologů a psycholingvistů	136
1.2.1. William P. Isham	137
1.2.2. Mike Dillinger	138
1.2.3. Sylvie Lambertová	139
2. Teorie tlumočení v pracích profesionálních tlumočnicků - učitelů tlumočení	139
2.1. Velká Británie	139
2.2. Kanada a USA	140
2.2.1. Teorie a didaktika konferenčního tlumočení	140
2.2.2. Výzkum v oblasti „Community Interpreting“ a soudního tlumočení ...	141
Použitá a doporučená literatura	142
10. Tlumočení a jeho teorie v Japonsku	147
1. Profese tlumočnicka v japonské společnosti ..	147
1.1. Nástin novodobé historie tlumočení v Japonsku	147
1.2. Společenský status tlumočnicka v Japonsku	148
1.3. Profesní sdružení	149
1.4. Odborná příprava tlumočnicků	149
2. Teorie tlumočení v Japonsku	149
2.1. Počátky	149
2.2. Japonská asociace pro výzkum tlumočení	150
2.3. Odborné práce	150
2.4. Didaktické studie	151
2.5. Empirické studie	153
2.6. Experimentální studie	154
2.7. Teoretické studie	155
2.8. Sociokulturní studie	156
3. Výzkum tlumočení v Japonsku a ve světě	156
Použitá a doporučená literatura	158
11. Teorie tlumočení v ostatních částech světa	160
1. Austrálie	160
2. Jižní Amerika	161
3. Afrika	162
4. Asie	162
4.1. Jihovýchodní Asie	162
4.2. Střední Asie a Blízký Východ	163
5. Pyrenejský poloostrov	164
Použitá a doporučená literatura	166
12. Autoři mimo akademickou půdu	171
1. Sergio Viaggio	171
2. Roderick Jones	172
Použitá a doporučená literatura	174
IV. Závěrem	176